

Základní škola, Šlapanice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace
Masarykovo nám. 16, 664 51 Šlapanice
IZO: 102 191 239

Základní škola Šlapanice

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ
ŠKOLNÍ DRUŽINA ZŠ ŠLAPANICE**

Šlapanice 2023

Obsah

1. Identifikační údaje	5
1.1. Název ŠVP ZV	5
1.2. Předkladatel	5
1.3. Zřizovatel	5
1.4. Platnost dokumentu	5
2. Charakteristika činnosti školní družiny	6
3. Cíle a formy vzdělávání	6
3.1. Funkce výchovy ve volném čase	6
3.2. Formy činností zájmového vzdělávání	6
3.3. Příprava na vyučování	7
4. Podmínky přijímání žáků	7
5. Prostorové a materiální podmínky	7
6. Personální podmínky	7
7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	7
8. Bezpečnost a ochrana zdraví	7
9. Průřezová témata	8
9.1. Osobnostní a sociální výchova	8
9.2. Multikulturní výchova. Výchova k myšlení v evropských souvislostech	8
9.3. Environmentální výchova.....	8
9.4. Mediální výchova	8
10. Klíčové kompetence	8
10.1. Kompetence k učení	8
10.2. Kompetence k řešení problémů	9
10.3. Kompetence komunikativní	9
10.4. Kompetence sociální a personální	9
10.5. Kompetence občanské	9
10.6. Kompetence pracovní	9
10.7. Kompetence k trávení volného času	9
10.8. Digitální kompetence	9
11. Evaluace	9
11.1. Evaluace žáků	9
11.2. Evaluace pedagogického procesu	10
12. Obsah vzdělávání	10
12.1. Člověk a příroda	10
12.2. Člověk a společnost	10
12.3. Člověk a zdraví	11
12.4. Člověk a svět práce	11
12.5. Umění a kultura	13

1. Identifikační údaje

1.1. Název ŠVP ZV

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání – školní družina ZŠ Šlapanice

1.2. Předkladatel

Název školy: Základní škola, Šlapanice, okres Brno-venkov,
příspěvková organizace
Adresa školy: Masarykovo nám. 1594/16
664 51 Šlapanice
Jméno ředitele: Mgr. Ivan Hostaša
IZO: 102 191 239
RED-IZO: 600 110 516
IČ: 75023920
Kontakty: tel: 544 120 311
e-mail: kancelar@zsslapanice.cz
www: www.zsslapanice.cz

1.3. Zřizovatel

Název: Město Šlapanice, okres Brno-venkov
Adresa: Masarykovo nám. 100/7
664 51 Šlapanice
Kontakty: tel: 533 304 315
fax: 544 228 096
e-mail: sekretariat@slapanice.cz

1.4. Platnost dokumentu

Datum (od): 1.9. 2023

Podpis ředitele: .....
Mgr. Ivan Hostaša

Razítko školy:

2. Charakteristika činnosti školní družiny

Školní družina (ŠD) je zřízena dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a řídí se vyhláškou MŠMT č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

Základním požadavkem, který rodiče na družinu kladou je, aby jejich dítě bylo pod dozorem v době, kdy se o ně nemohou sami postarat. Školní družina však není pouhou sociální službou. Doba strávená v tomto zařízení musí být smysluplně a atraktivně naplněna, a to podle zásad výchovy ve volném čase. Neméně důležitá je i výchova k volnému času, tj. dostatečná nabídka informací o zájmových aktivitách a vytváření správných návyků v oblasti trávení volného času.

Počet oddělení

Kapacita školní družiny je 340 účastníků rozdělených do 13 oddělení. Pobyt je zajištěn pro děti 1. - 4.tříd + přípravné třídy (popř. 5. tříd). Školní družina probíhá ve dvou samostatných budovách školy – 1.-2.třída + přípravná třída pavilon F a 3.-5.třída hlavní budova A.

Provoz ŠD

Ranní provoz: 6.00 – 7.40 hod.

Odpolední provoz je od 11.40 – 17.00 hod.

3. Cíle a formy vzdělávání

3.1. Funkce výchovy ve volném čase

Socializační

Činnosti ve volném čase jsou zdrojem nových sociálních kontaktů, napomáhají utváření správných společenských vztahů a osvojování si základních společenských norem.

Kompenzační

Přiměřeně volené aktivity napomáhají odstranit nežádoucí vlivy pramenící ze školní zátěže – stres, únavu, nedostatek pohybu.

Seberealizační

Prostřednictvím zájmových činností může dítě projevit své schopnosti a vlohy, což vede k pocitu uspokojení, tolik důležitému hlavně u dětí, které jsou méně úspěšné ve škole.

Preventivní

Atraktivní, smysluplný způsob trávení volného času po skončení vyučování je účinnou obranou proti nudě. Pocit nenaplněnosti volného času vede často k sociálně-patologickým jevům – agresivitě, vandalismu, užívání návykových látek.

Formativní

Volnočasové zařízení ovlivňuje životní styl, vztah k hodnotám, klidem, k majetku. Výchovné působení na dítě zde probíhá nenásilně, přirozeně, o to však účinněji.

3.2. Formy činností zájmového vzdělávání

Pravidelné

Jsou dány týdenní skladbou zaměstnání v jednotlivých odděleních, účastní se jich děti s pravidelnou docházkou.

Příležitostné

Přesahují rámec činnosti jednotlivých oddělení, jsou určeny dětem z celé školní družiny, případně i hostům z okolních škol.

Spontánní

Jsou zařazovány v období útlumu a větší únavy (tj. brzy ráno, po skončení vyučování a ke konci provozní doby). Patří sem hry podle vlastní volby dětí, četba, povídání. Vychovatelka dohlíží na bezpečnost dětí, nenásilně je motivuje k aktivitě, dbá na rovnováhu v zařazování řízených a spontánních činností.

3.3. Příprava na vyučování

Probírané učivo je začleňováno do programu formou didaktických her a praktických činností. Využíváme rovněž širokou nabídku knih a časopisů určených k procvičování znalostí zábavnou formou.

Aktivity školní družiny jsou často organizovány formou projektů. Některé projektové akce probíhají uvnitř jednotlivých oddělení, do jiných se zapojují všechny třídy ŠD.

4. Podmínky přijímání žáků

Do školní družiny je žák přihlášen na základě odevzdání řádně vyplněného a podepsaného zápisního lístku, který je veden jako závazná dokumentace. Odhlášení probíhá písemnou formou. O přijetí žáků k docházce rozhodne ředitel školy.

Zájmové vzdělávání ve školní družině se poskytuje za úplaty. Nejedná se však o částku za docházku (počet dnů strávených v družině), ale o úhradu části provozních nákladů. Platba je vybírána dvakrát ročně, a to buď hotově v kanceláři školy nebo na účet školy. Případné prominutí poplatků ze sociálních důvodů je v kompetenci ředitele školy.

Kritéria pro přijetí žáka do školní družiny

Školní družina využívá kapacitu 340 žáků. O zařazení žáka do družiny rozhoduje ředitel školy na základě písemné přihlášky. Pokud je přihlášeno více žáků, než je povolená kapacita družiny, jsou přednostně přijímáni žáci:

1. prvního ročníku a dále postupně vyšších ročníků;
2. přihlášení k pravidelné celodenní docházce;
3. sourozenci již zařazení do školní družiny.

5. Prostorové a materiální podmínky

Každé oddělení má vlastní skříně, kde jsou uloženy hračky, výtvarné pomůcky a materiál, knihy, časopisy a sportovní potřeby. Ve třídách jsou klidové zóny s kobercem. Družina využívá také další prostory školy – hernu, tělocvičnu, halu, kinosál, školní bazén, počítačové učebny, kuchyňku a stoly pro stolní tenis.

Pro pobyt venku je k dispozici školní hřiště s atletickým oválem, travnatou plochou, pískovištěm a zákoutím s prolézačkami.

Součástí výchovné práce je vést děti k ohleduplnému zacházení s vybavením školy i samotné družiny a k šetrnému využívání materiálu při tvořivých činnostech.

6. Personální podmínky

Výchovně-vzdělávací činnost vykonávají vychovatelky s pedagogickým vzděláním. Vychovatelky se dále vzdělávají, a to jak v akreditovaných kurzech, tak samostudiem.

7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) ve školní družině vychovatelka úzce spolupracuje se školou, výchovným poradcem, speciálním pedagogem, školním psychologem, třídním učitelem a zákonnými zástupci, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Žáci se SVP jsou začleňováni do společných aktivit a věnuje se jim zvýšená pozornost. Každá vychovatelka je seznámena se závěry odborného posudku žáka vydaného školským poradenským zařízením. Zákonní zástupci jsou povinni informovat o všech změnách zdravotního stavu žáka.

K nadaným žákům přistupuje vychovatelka individuálně a snaží se jim nabízet vhodné aktivity a náplň práce dle jejich schopností a dovedností.

8. Bezpečnost a ochrana zdraví

Vychovatelky na začátku školního roku poučí všechny účastníky školní družiny o bezpečném chování při pobytu ve školní družině, jídelně a v prostorách šaten. Žáci jsou rovněž poučeni o bezpečném chování při používání odborných učeben (kuchyňka, bazén atd.). K pocitu bezpečí a pohody přispívá také příznivé klima, vhodný denní

režim se střídáním klidových a živějších aktivit, přátelská komunikace a spolupráce. Důležité je rovněž příjemné prostředí – čisté, světlé, prostorné, bez zbytečného hluku.

Pro zvýšení bezpečnosti byl do všech oddělení instalován videotelefon, aby vychovatelky měly přehled, komu dítě předávají.

Rodiče jsou seznámeni s vnitřním řádem školní družiny (web školy a nástěnka u vchodu).

9. Průřezová témata

Obsah zájmového vzdělávání je rozdělen do vzdělávacích oblastí, převzatých z rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Člověk a jeho svět. Promítá se do všech základních okruhů činnosti: činností odpočinkových, rekreačních, zájmových a přípravy na vyučování. Zahrnuje situačně všechna průřezová témata uvedená v ŠVP základní školy.

9.1. Osobnostní a sociální výchova

- procvičování paměti, pozornosti a smyslového vnímání formou her samostatné/kooperativní řešení problémů
- dodržování pravidel správné komunikace
- kreativita jak v praktických činnostech, tak v mezilidských vztazích pozitivní myšlení, podpora kamarádské atmosféry pochvala, povzbuzení jako každodenní výchovný nástroj
- dobře zvládnuté režimové momenty osobní hygieny, stravování, oblékání
- Výchova demokratického občana
- dodržování pravidel nutných pro dobré fungování kolektivu
- rozvíjení schopností demokraticky uplatňovat své postoje a názory (hlasování, střídání rolí)
- dodržování pravidel při hrách, sportu seznámení s Úmluvou o právech dítěte

9.2. Multikulturní výchova. Výchova k myšlení v evropských souvislostech.

- tolerance k jiným etnikům, národům, náboženstvím
- poskytování informací o jiných kulturách prostřednictvím pohádek a filmů
- besedy s cestovateli, sdílení vlastních zážitků z cest
- poznávání vlastních tradic: lidová slovesnost, zvyky, rituály, svátky

9.3. Environmentální výchova

- vnímání člověka jako součásti přírody, souvislost mezi stavem přírody a lidskou činností
- dodržování pravidel trvale udržitelného rozvoje: třídění odpadů, šetrné nakládání
- s energiemi, vodou, jídlem
- péče o prostředí školní družiny
- vycházky do okolí, poznávání krajiny kolem Šlapanic
- pozorování proměn přírody v průběhu roku
- poznávání rostlin, živočichů
- besedy o ekosystémech, encyklopedie a filmy s touto tematikou

9.4. Mediální výchova

- výchova ke kritickému postoji k informacím, přemýšlení v souvislostech široká nabídka informačních zdrojů (knihy, časopisy, učebnice, pedagog)
- výchova k pozornému čtení textu
- příspěvky do Zpravodaje a na školní stránky ve spolupráci s dětmi

10. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence jsou cíle, ke kterým směřuje veškeré vzdělávání, včetně vzdělávání zájmového. Představují soubor vědomostí, dovedností, schopností a postojů.

10.1. Kompetence k učení

- pochopení smyslu a cíle činnosti
- schopnost dát si získané vědomosti do souvislostí
- čtení textu s pochopením

- podněcování tvořivosti
- respektování osobních schopností, dopřát dítěti pocit úspěchu

10.2. Kompetence k řešení problémů

- využívání různých zdrojů informací
- směřování k využití vlastního úsudku a získaných zkušeností
- práce s chybou jako s pozitivním nástrojem
- umění vyjádřit svůj názor a nést za něj zodpovědnost

10.3. Kompetence komunikativní

- požadavek adekvátního verbálního a neverbálního projevu, a to z hlediska obsahu i formy
- požadavek správné diskuse: tolerance odlišného názoru, naslouchání, empatie
- vytváření čtenářských návyků

10.4. Kompetence sociální a personální

- vytváření kamarádského a bezkonfliktního prostředí
- respekt vůči práci ostatních střídání rolí ve skupině upevnování zdravého sebevědomí
- spolupráce, schopnost prosadit se i podřídit se většině

10.5. Kompetence občanské

- seznámení žáků s právy i povinnostmi ve škole i mimo školu dodržování společně přijatých a pochopených pravidel aktivní zapojení se do činností
- výchova v duchu hodnot trvale udržitelného rozvoje
- správné postoje k péči o zdraví - tělesné i duševní

10.6. Kompetence pracovní

- vedení žáků k samostatnosti s přihlédnutím k jejich schopnostem a dovednostem
- kontrola dodržování správného zacházení s pomůckami a hračkami dodržování osobní hygieny a bezpečnosti práce
- péče o prostředí třídy, školy i okolí dokončování rozdělané práce

10.7. Kompetence k trávení volného času

- smysluplné aktivní trávení volného času
- schopnost vybrat si v nabídce zájmových činností podle vlastních dispozic
- podporování odvahy zapojit se do kolektivních her a vyzkoušet nové aktivity
- posilování schopností odmítnout nevhodné nabídky, umět je rozlišit

10.8. Digitální kompetence

- schopnost používat znalosti a dovednosti v oblasti digitálních technologií a to zodpovědně, samostatně a vhodným způsobem v kontextu práce, zábavy či vzdělávání
- zodpovědné trávení času u digitálních technologií
- smysluplné vyhledávání informací
- používání digitálních technologií (dataprojektor, reproduktory, počítač, mobil apod.)
- procvičování učiva na ověřených webových stránkách (Školákov, ČT Edu, Wordwall apod.)
- hry na interaktivní tabuli
- práce s ozoboty
- využití online návodů pro tvoření a různé stavby
- Pro nejmenší žáky – Albi kouzelné čtení a mnoho dalšího

11. Evaluace

11.1. Evaluace žáků

Při hodnocení práce žáků nelze uplatňovat stejné postupy jako při hodnocení školní výkonnosti. Činnosti jsou připravovány tak, aby každé dítě mělo možnost si vybrat podle momentální nálady, kondice či odvahy. Úkolem vychovatelky je vhodně motivovat k aktivitě, ocenit snahu (ústní pochvala, pochvala do deníčku, případně Edookit) a dosažené zlepšení. Hodnocení by nemělo být srážející, ale taktní a povzbuzující.

V případě problémů jsou vhodné konzultace s třídními učiteli, školním psychologem a rodiči.

11.2. Evaluace pedagogického procesu

Hodnocení by se nemělo omezovat pouze na výčet splněných úkolů, mělo by být zdrojem poučení a námětů do budoucí činnosti. Hodnocení probíhá jak v rovině individuální (každá vychovatelka průběžně hodnotí výsledky své pedagogické práce), tak v týmové podobě, především na pravidelných metodických sdruženích.

12. Obsah vzdělávání

Obsah zájmového vzdělávání je rozdělen do vzdělávacích oblastí, převzatých z rámcového vzdělávacího programu pro základní školy a jsou využívány ve všech činnostech odehrávajících se ve školní družině.

12.1. Člověk a příroda

Pozorujeme proměny přírody v průběhu roku. Organizujeme vycházky do okolí. Sbíráme přírodniny, využíváme je ve výtvarných a pracovních činnostech. Učíme se znát rostliny, živočichy – podle encyklopedií i v terénu. Mluvíme s dětmi o nutnosti chránit životní prostředí, o souvislostech mezi lidskou činností a stavem přírody.

Poznáváme

- Učíme se pojmenovat rostliny, zvířata, hledáme v encyklopediích, na internetu.
- Stromy kolem nás – poznáváme, sbíráme listy, plody, pracujeme s nimi ve výtvarných činnostech. Fotografujeme strom v průběhu celého roku, výstavka.
- Vyprávíme si o domácích zvířatech. Kresba, malba. Návštěva statku.
- Která zvířata jsou „doma“ jinde? Kresba, malba.
- Jaké bych chtěl být zvíře, proč.
- Jak se jmenují pokojové rostliny v ŠD, jakou potřebují péči? Výroba jmenovek do květináče.
- Pracujeme s Knížkou pokusů pro děti.

Chráníme – proč a jak?

- Třídíme odpad.
- Šetříme vodou, elektrickou energií.
- Neplýtváme jídlem.
- Dodržujeme zásady správného chování při pobytu v přírodě.
- Slavíme Den Země.

Místo, kde žijeme

Seznamujeme děti s historií i současností Šlapanic i blízkého okolí. Zapojujeme se do akcí pořádaných městem a místními organizacemi.

- Vycházky po Šlapanicích – kde kdo bydlí.
- Práce s plánem města, mapou.
- Hra Ulice – kde je ve Šlapanicích škola, pošta, zdravotní středisko, nádraží.
- Poznáváme místa na starých fotografiích města.
- Četba pověstí z okolí Šlapanic.
- Beseda o místních tradicích – soubor Vrčka.
- Chodíme do muzea, knihovny.
- Účast na vánočním jarmarku.

12.2. Člověk a společnost

Seznamujeme děti se zásadami společenského chování v rozmanitých prostředích, vedeme je k toleranci, respektu a vzájemné úctě. Kultivujeme verbální i neverbální komunikaci. Učíme se žít mezi lidmi s odlišnou barvou pleti, jiné národnosti, jiného jazyka a náboženství. Dodržujeme pravidla. Učíme děti vhodným způsobem prosadit své názory, nést za ně zodpovědnost.

- Seznamujeme děti s provozem školy, družiny, jídelny.
- Seznamujeme děti s pracovníky školy, dbáme na slušné chování vůči dospělým i vůči ostatním dětem.
- Učíme se pravidla her, hrajeme vždy fér.
- Seznámíme děti s Úmluvou o právech dítěte, beseda.
- Pomáháme – adopce na dálku, část výtěžku z jarmarku na dobročinné účely.
- Připravujeme návštěvu budoucích prvňáčků.

- Námětové hry: na rodinu, na obchod, na poštu, na restauraci.
- Návčik chování v situacích: když mi někdo ubližuje, když mě osloví cizí člověk, v dopravním prostředku, telefonujeme.
- Beseda s cestovatelem. Film s cestopisnou tematikou. Publikace o cizích zemích.
- Čteme pohádky z cizích zemí – ilustrace četby, filmové ztvárnění.
- Vánoce u nás a jinde.

12.3. Člověk a zdraví

Cílem této výchovné oblasti je upevnit nebo změnit postoje ke svému zdraví. Děti seznamujeme se základy zdravého životního stylu: zdravou stravou, dostatkem pohybu i odpočinku, duševní hygienou. Dbáme na každodenní pobyt venku za (téměř) každého počasí. Organizujeme besedy o první pomoci, zařazujeme aktivity v rámci dopravní výchovy, mluvíme s dětmi přiměřenou formou o prevenci sociálně-patologických jevů.

Tělesná výchova

- Míčové hry: kopaná, vybíjená, školka s míčem, na jelena, střelba na koš.
- Atletika: sprint, vytrvalostní běhy, skok do dálky, hod kriketovým míčkem, hod na cíl. Atletická olympiáda SD.
- Hry v tělocvičně: honičky, štafetové závody družstev, kohoutí zápasy, opičí dráha, balanční deska, stolní tenis, šplh, pohybové hry s hudbou.
- Hry venku: badminton, líný tenis, švihadla, skákání panáka, prolézačky, hry na sněhu, frisbee.
- Plavání – vánoční závody ŠD.
- Pohybové hry ve třídě i venku: Kuba řekl, Honzo, vstávej, Všechno lítá, Sochy, Hloupá kuchařka, Města, Barvy.
- Zdravé tělo – dodržujeme zásady osobní hygieny, dbáme na přiměřené oblékání, vyprávíme si o předcházení nemocí.

Relaxace, duševní zdraví

- Uvolňovací cviky při hudbě, návčik správného dýchání.
- Protahovací cviky.
- Hry na koncentraci: Kimovka, Co se tu změnilo, Chňap.
- Hry na zlepšení sebepojetí: v čem jsem dobrý, Hádej, kdo, Zrcadlení.
- Využití relaxačních pomůcek – vaky, míče, balanční desky atd.

Stravování

- Dodržujeme zásady slušného stolování – požíváme příbor, nemlaskáme, nemluvíme s plnými ústy, udržujeme pořádek na stole.
- Dbáme na hygienické návyky.
- Dodržujeme pitný režim.
- Povídáme si o zásadách zdravé výživy, sestavujeme jídelníček, vyrábíme prostírku.
- Poznáváme běžné i méně známe druhy ovoce, zeleniny – obrázky, ochutnávky, poznávám hmatem, čichem, pexeso.

Dopravní výchova

- Bezpečně do školy/ze školy – povídáme si, ukazujeme na mapě, nacvičujeme v rámci vycházek.
- Jsem cyklista – seznamujeme děti s povinnou výbavou kola, s pravidly bezpečného pohybu na cestách.
- Učíme se znát dopravní značky, vyrábíme je, kvarteto s dopravní tematikou.

Prevence patologických jevů

- Dodržujeme pravidla školní družiny – správná forma odchodu domů, bezpečný pohyb po budově školy i venku.
- Mluvíme s dětmi o problematice šikany, vandalismu, záškoláctví. Návčik správných reakcí, námětové hry.
- Poučíme děti o chování v případě ztráty či nálezů věcí, při úrazu, při setkání s cizí osobou.
- Vyprávíme si o práci hasičů, policie, záchranářů. Známe jejich telefonní čísla, praktický návčik situací.

12.4. Člověk a svět práce

Zaměřujeme se na rozvíjení praktických dovedností, včetně režimových momentů. Při ručních pracích seznamujeme děti s rozmanitými technikami a nástroji. Dbáme na zdokonalování jemné motoriky, vedeme je

pečlivosti, k citu pro materiál. Dodržujeme čistotu a bezpečnost při práci i při úklidu. Děti pracují samostatně i v týmu, pomáhají si.

Součástí výchovy mimo vyučování je procvičování a upevňování získaných školních vědomostí.

Práce s papírem

- Skládání (čepice, loďka, parník, harmonika, žabka, solnička, krabička, papírové květiny), stříhání předkreslených motivů (přáníčka, dekorace oken, záložky), trhání (mozaika, koláž), dekorování (batika, tisk), tkaní (záložka, košík).
- Vánoční řetězy.
- Balení dárků.
- Tvoření z obalů od čajových sáčků (prostírka, vánoční hvězda)

Přírodní materiály

- Sbíráme listy, lisujeme, tvoříme z otisků, skládáme růžičky.
- Vyrábíme figurky z kaštanu, žaludů, bukvic.
- Navlékáme korále z šípků a jeřabin.
- Tvoříme koláže z přírodnin (ježek, skřítek, mořské dno).
- Malujeme na kameny (těžítka).

Stavebnice a mozaiky

- Tvoříme ze stavebnic Lego, Seva, Cheva, Roto, Magico aj. podle vlastní fantazie, na námět (co nejvyšší věž, zoo, mosty) i podle tištěné předlohy.
- Sestavujeme plošné obrázky z mozaiky, ze zažehlovacích korálků, dekorujeme okna pomocí čtverečků přílnavé fólie (vitráž).

Modelování

- Učíme děti zpracovávat materiál – hnětením, mačkáním, válením, krájením, slepováním.
- Pracujeme s plastelínou, fímem, moduritem, těstem, hlinou.
- Vytváříme plošná i trojrozměrná díla – kachle, závěsné dekorace, zvířátka, postavy, ovoce, drobné šperky, magnety, betlémy, stojánky na tužku aj.

Ostatní materiály

- Pracujeme s textilem – látkami (koláže, brože z monofilu, plstěné ozdoby, batika na hedvábí), vlnou (střapce, bambule, panenky, háčkujeme), bavlnkami (vyšíváme podle předlohy).
- Tvoříme šperky z korálků, drátků, kůže.
- Využíváme odpadový materiál – PET lahve, plechovky, polystyren, provázky, dráty, kelímky, krabice aj.
- Odléváme ze sádry, z mýdlové hmoty.

Příprava na vyučování

- Probrané učivo procvičujeme formou didaktických her, soutěží, hádanek a křížovek, pracovních listů a časopisů.
- Matematika – počítáme svět kolem nás, domino, společenské hry s házečí kostkou, Zamrzlík, Početní král
- Jazyková výchova – hádanky, přísloví, společné čtení, Tiskařský šotek, Pokračuj v příběhu, básničky, Bomba, Slovní fotbal, Tichá pošta, schovaná slovíčka, přesmyčky.
- Učíme se vyhledávat a ověřovat informace – v encyklopediích, na internetu.
- Staráme se o pomůcky, chováme se správně ke knihám, umíme ořezat tužky, připravit si práci a uklidit po sobě.
- Domácí úkoly děti vypracovávají v SD pouze po dohodě s rodiči a vyučujícími, a to po 15. hodině.

Péče o prostředí

- Děti se denně podílejí na úklidu třídy, šatny, svého pracovního místa.
- Hra na Popelku – třídění stavebnic, korálků.
- Pravidelně obměňujeme výzdobu třídy, jídelny, kinosálu.
- Uklízíme po sobě okolí školní družiny, pečujeme o květiny.

12.5. Umění a kultura

Hudební výchova

Základním úkolem hudební výchovy je rozvoj muzikálnosti dětí a jejich schopnost hudbu emocionálně prožít. Zpíváme, rytmizujeme a melodizujeme jednoduché texty, hrajeme na jednoduché hudební nástroje. Seznamujeme děti s různými hudebními žánry. Hudební prožitky promítáme do výtvarného projevu.

- Nácvič písni – písničky ze zpěvníků, lidové písničky, koledy a vánoční písničky, pěvecká soutěž ŠD, písničky Uhlíře a Svěráka.
- Hudebně – pohybová činnost – Hlava, ramena, Měla babka, Slunce za hory, Na tý louce zelený.
- Poslech – písničky z pohádek, vánoční skladby z celého světa, ukázky ze skladeb vážné hudby, hudba podle výběru dětí, hudební hádanky.
- Rytmizace – na dřívka, na tělo, jednoduché hudební nástroje vlastní výroby (bubínky, chřestidla, šustidla), vytleskávání.
- Relaxační hudba.

Literárně-dramatická výchova

Seznamujeme děti s kouzelným světem literatury. Vedeme je k lásce ke knihám, rozvíjíme schopnost naslouchat, prožívat, reprodukovat text. Učíme je znát spisovatele, výtvarníky. Rozvíjíme dovednost správného čtení.

Dramatická výchova využívá dramatické improvizace jednání v navozených situacích. Klade důraz na aktivitu, podporu vnímavosti, představivosti a kreativity. Rozvíjí pohybové dovednosti, plynulost a barvitost mluveného projevu.

- Čteme na pokračování – díla české i světové tvorby pro děti (Němcová, Erben, Nepil, Sekora, Lada, Svěrák, Lindgrenová, MacDonalldová, Dahl aj.), ilustrace četby, nástěnka, povídání o spisovatelích a ilustrátorech.
- Hrajeme si s češtinou – jazykolamy, slovní hříčky, rébusy.
- Reprodukujeme čtený text, zkusíme vymyslet jiný konec, pokračování.
- Hrajeme si s rýmy, učíme se jednoduché básničky z knih a časopisů.
- Hrajeme si na divadlo – jednání v rolích režiséra, herce, dramatizace známých pohádek, spolupráce na výpravě (kulisy, kostýmy, plakáty, pozvánky).

Výtvarná výchova

Základními úkoly výtvarné výchovy jsou formování estetického citění, probouzení tvořivosti a fantazie, objevování nových postupů, materiálů, nástrojů. Děti se prostřednictvím výtvarných činností učí vyjadřovat své pocity, myšlenky a zážitky. Tvoří jak individuálně, tak ve skupinkách. Vzniklé práce samy představují, aktivně se podílejí na výzdobě třídy, školy. Prostřednictvím výtvarné výchovy žáky seznamujeme s kulturními památkami, výtvarnými díly, s lidovými tradicemi a zvyky.

- Kresba – tužka, pastelky, dřívkem, pastelem, křídou. Na papír, okno, chodník, fólii, skleničku. Dbáme na správné držení nástroje, plynulou linku, využívání plochy papíru. Náměty: portrét, autoportrét, postava, oblíbené zvíře, ilustrace četby, zimní stromy, dekorace vánočních svícínků, mandaly.
- Malba – vodovými, temperovými, akrylovými barvami, barvami na textil. Na papír, sklo, hedvábí, alobal. Zkusíme, jakou mají jednotlivé barvy vlastnosti, jak se nanášejí, překrývají, zapouští. Dbáme na čistotu práce, správné držení štětce. Náměty: postava v životní velikosti, portrét paní Zimy, prožitková malba na základě poslechu hudby, fantazijní krajina, zátiší s ovocem, ilustrace četby.
- Koláže – využíváme rozmanitý materiál (noviny, časopisy, textil, knoflíky, písek, dřívka, listy/luštěniny aj.), nebojíme se nezvyklých kombinací. Správně nanášíme lepidlo. Náměty: vánoční kapr, Otesánek, umístění vystřižené postavy do dokreslené krajiny, svatý Martin na stříbrném koni, podmořský svět, knoflíkový vánoční stromeček.
- Tisk – pracujeme s gumovými razítky, vyrábíme tiskátka z brambor, pěnové hmoty, houbiček na nádobí. Tiskneme na papír, textil. Náměty: vánoční přání, balicí papír, pro stírky, dekorování trička, tašky.
- Mozaika – papírová, kamínky, korálky, sklíčka.
- Jiné techniky – frotáž (listy, krajky, vlnitá lepenka), proškrabování, kašírování, rezerváž (inkoust a zmizík), zažehlovaný uhlový papír, enkaustika, muchláž, dekupáž.
- 3D tvorba (prolínání s pracovními činnostmi) - tvorba z korálků (vánoční ozdoby, přívěsky, šperky), klíčenky z bužírky, zvířátka z květináčů, kraslice, papírové květiny, girlandy, keramický betlém, hrátky s krabicemi.